

Apmācību programma
„Zinu! Protu! Varu! Iemaņas veiksmīgai saskarsmei”-
inovatīvs sociālais pakalpojums ģimenēm ar bērniem, kurās vismaz kāds no vecākiem
atrodas ārzemēs
Projekta Nr. 2012.EEZ/PP/1/MIC/115

Metodiskie materiāli skolotājiem un sociālajiem pedagogiem

3. nodarbības plāns: „Mācāmies klausīties un sadzirdēt”

Rīga, 2014

3. nodarbība: „Mācāties klausīties un sadzirdēt”

Mērķi:

- Iepazīstināt bērnus ar klausīšanās pamattipiem.
- Parādīt, cik svarīgi ir iemācīties klausīties un prast sadzirdēt.
- Mācīt atpazīt klausīšanās tipus.
- Palīdzēt bērniem attīstīt aktīvās klausīšanās iemaņas.

Nodarbības plāns	Nodarbības gaita
1. Sasveicināšanās. Iesildīšanās.	
2. Iepriekšējā nodarbībā iegūto zināšanu nostiprināšana. Pārrunas par mājas darba izpildi.	Mājas darba izpildes apspriešana. Bērni (pēc vēlēšanās) pastāsta par to, kā viņi kopā ar vecākiem pildīja mājas darbu. <i>-Kurš no vecākiem ņēma līdzdalību mājas darba izpildē?</i> <i>- Kā veicās ar darbu?</i> <i>- Kas bija viegli?</i> <i>- Kas radīja grūtības darba izpildē?</i>
3. Iepazīšanās ar nodarbības tēmas materiāliem.	Iepazīšanās ar jauno tēmu. Iespējamie jautājumi diskusijai: <i>- Vai jūs protat klausīties?</i> <i>- Ko nozīmē dzirdēt un ko nozīmē sadzirdēt? Ar ko tie atšķiras?</i> <i>- Vai daudz cilvēku jūs zina, kuri prot klausīties</i>

	<p><i>un sadzirdēt?</i></p> <p>Iesildoties pirms jaunās tēmas, var uzspēlēt spēli "Sabojātais telefons".</p> <p>Uzdevums, kurā uzskatāmā formā parādās problēmas, saistītas ar neprasmī klausīties un sadzirdēt, kā piemēru šāda veida uzdevumu, var minēt vingrinājumu "Teksta atstāstījums". Vingrinājuma pamatzdevums ir, pēc iespējas labāk, atcerēties informāciju un to tieši atstāstīt citam cilvēkam.</p> <p>Pārrunas par spēles rezultātiem. Jautājumi pārrunai:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Kādus veidus izmantojāt, lai atcerētos?</i>- <i>Kādu informāciju bija vieglāk atcerēties?</i>- <i>Kad notika informācijas sagrozīšana?</i>- <i>Ar ko tas bija saistīts, ka veidojās nepareiza informācija?</i>- <i>Ko katrs ienesa pārstāstā "savu"?</i>- <i>Vai tā notiek arī dzīvē?</i>- <i>Ko vajadzētu darīt, lai nepareizības būtu minimālas?</i> <p>Secinājums. Uzrakstam uz tāfeles galvenās sadzirdēšanas un klausīšanas ieteikumus.</p> <p>Var paskatīties un apspriest video rullīti vai fragmentu no multfilmas, kur parādītas dažādi klausīšanās tipi.</p>
<p>4. Praktiskā daļa. Spēles –vingrinājumi jauno prasmju attīstīšanai un nostiprināšanai.</p>	<p>Vingrinājums "Klausīšanās veidi". Mērķis: iepazīstināt bērnus ar aktīvās klausīšanās paņēmieniem.</p> <p>Izvēlas 4 brīvprātīgos: 2 runātājus un 2 klausītājus. Klausītāji iepriekš saņem instrukciju, kā uzvesties klausoties runātāju.</p> <p>1.1. Viens no runātājiem iziet priekšā un pastāsta par pēdējo redzēto filmu vai kādu citu notikumu pēc savas izvēles. Otrs dalībnieks-klausītājs, vadoties uz lapas pēc uzrakstītās instrukcijas, demonstrē pasīvo, izklaidīgo un neieinteresēto</p>

	<p>klausīšanos. Pēc pāris minūtēm spēli pārtrauc un bērni aplaudē runātājam.</p> <p>1.2. Apspriež klausītāja darbību.</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Vai klausītājs klausījās runātājā?</i>- <i>Pēc kā sapratāt, ka neklausījās?</i>- <i>Kuras darbības pateica jums, ka viņš(a) neklausījās? (Raksta uz tāfeles)</i>- <i>Kā reaģēja stāstnieks, kad viņā neklausījās?</i>- <i>Kā jūs, domājat, ko juta stāstnieks, kad viņā neklausījās?</i> <p>1.3. Otrs stāstnieks stāsta par savu mīļāko nodarbošanos, hobiju utml. Tai pašā laikā klausītājs, pēc norādēm, demonstrē aktīvo klausīšanos. Pēc pāris minūtēm spēli pārtrauc un bērni aplaudē stāstītājam.</p> <p>1.4. Apspriež klausītāja darbību.</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Vai šoreiz klausījās?</i>- <i>Kā jūs uzminējāt, ka viņš klausās?</i>- <i>Kuras darbības pateica par to? (Raksta uz tāfeles)</i>- <i>Kā reaģēja stāstnieks, kad viņā klausījās?</i>- <i>Kā jūs domājat, ko juta stāstnieks, kad viņā uzmanīgi klausījās?</i>- <i>Kādi ir klausīšanās varianti?</i>- <i>Kuram variantam dodāt priekšroku gan kā klausītājs, gan kā stāstnieks.</i> <p>1.5. Secinājumi. Pierakstam aktīvās klausīšanās noteikumus (vai izdalām lapiņas ar klausīšanās pamatnoteikumiem un paskaidrojam katru punktu.)</p> <p>2. Kā variantu var izmantot spēles, kurās saziņai, pastiprinātā veidā, izmanto neverbālos līdzekļus. Šāda tipa spēles domātas, lai pamudinātu bērnus skatīties uz savu sarunu biedru sarunas laikā, uzturēt acu kontaktu un pievērstu uzmanību neverbālajām zīmēm. Šīs iemaņas attīsta empātiju spējas, kas vēlāk palīdzēs noskaidrot un noturēt savstarpējos kontaktus.</p> <p>Spēles rezultātu apspriešana.</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Vai tev izdevās pēc sejas noteikt sava saruna</i>
--	---

	<p><i>biedra jūtas?</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Vai tu sarunu laikā parasti skatīties sarunu biedra acīs?</i>- <i>Ko tu domā, kad tavš sarunu biedrs vispār neskatās uz tevi?</i>- <i>Vai tavā klasē ir bērni, kuriem pēc acīm var noteikt, kā viņi jūtas?</i>- <i>Vai viegli pēc tavas sejas nolasīt, kā tu jūties?</i> <p>3. Apspriežam spēles rezultātus. Izdarām secinājumus par neverbālās saziņas līdzekļu nozīmi aktīvajā klausīšanās.</p> <p>4. Rokassprādzes izgatavošana kopīgajai bērnu un vecāku spēlei "Mācos klausīties". Aproci izgatavo no jebkura materiāla, kurš neizmirst. Katrs bērns gatavo sev un saviem vecākiem.</p>
5. Kopsavilkums.	<p>Formulē un ieraksta secinājumus, ko zina, ko prot, ko var.</p> <p>Iespējamie atbilžu varianti:</p> <p>ZINU!</p> <ul style="list-style-type: none">- es uzzināju, cik svarīgi ir mācēt klausīties un sadzirdēt;- es uzzināju, cik dažādu ir klausīšanās tipu;- es uzzināju, ka mīmikai sarunā ir liela nozīme;- es uzzināju, ka klausoties aktīvi, labāk var atcerēties stāstīto; <p>PROTU!</p> <ul style="list-style-type: none">- es protu atpazīt klausīšanās tipus;- es protu noteikt klausīšanās tipus;- es protu pilnveidot savas klausīšanās prasmes. <p>VARU!</p> <ul style="list-style-type: none">- es varu pastāstīt par klausīšanās tipiem;- es varu apgūt aktīvās klausīšanās prasmi;- es varu pielietot aktīvās klausīšanās iemaņas.

6. Mājas darba izskaidrošana.	<p>Mājās visiem ģimenes locekļiem nepieciešams iesaistīties kopīgā spēlē. Spēles mērķis ir stiprināt aktīvas klausīšanas iemaņas. Spēles būtība ir tāda, ka uz noteiktu laiku (vēlams 21 dienas), visi ģimenes locekļiem ir jāievēro divi noteikumi:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Stingri aizliegts kādu pārtraukt! Kamēr cilvēks pats nebeidz sarunu, tikmēr nedrīkst sākt runāt.</i>• <i>Jebkurā situācijā (vai tā būtu sarunā ar mammu, vai kādu citu, pat skolas stundās laikā) pirms sāc runāt, pie sevis noskaitīt līdz desmit.</i> <p>Izpildītos noteikumu rezultātus ieraksta speciāli radītajā spēles kalendārā. Pēc beigu termiņa izdara secinājumus. Lai neaizmirstu, ka jāievēro spēles noteikumus, visiem spēles dalībnieks jānēsā uz rokas aproce. Aproces var pagatavot iepriekš nodarbībā.</p>
7. Nodarbības noslēgums.	Draudzīgais rituāls "Paldies par brīnišķīgo dienu"(K.W. Vopel)

Metodisko materiālu sagatavošanai tiek izmantota sekojoša literatūra:

1. A. Faber, E. Mazlish, *How to talk so Kids will listen & Listen so Kids will talk* (New York, USA: Scribner, 1980)
2. J. G. Miller, K. G. Miller, *Parenting the QBQ Way. How to be an Outstanding Parent and Raise Great Kids Using the Power of Personal Accountability* (New York, USA: Putnam Adult, 2012)
3. R. Dreikurs, V. Stolz, *Happy Children a Challenge to Parents* (New York, USA: HarperCollins Publishers Ltd, 1975)
4. A. Matthews, *Follow your heart. Finding purpose in your Life and Work* (New York, USA: Seashell, 1997)
5. H. G. Ginott, *Between Parent and Child* (New York, USA: Harmony, 1965)
6. C. Reznick, *The Power of your Child's Imagination* (New York, USA: Perigee Trade, 2009)
7. MHS Inc, *Emotional Intelligence Activities Ages 8-10* (London, UK: MHS Inc, 2003)
8. K. W. Vopel, *Interaktionsspiele für die Grundschule: Kinder können kooperieren, 4 Bde., Bd. 1* (Salzhausen, Germany: Iskopress, 2006)

9. P. Honkanen-Schoberth, *Starke Kinder brauchen Starke Eltern* (Freiburg, Germany: Urania Verlag, 1985)
10. J. Gipenreitere, *Kā saprasties ar bērnu?* (Rīga, Latvija: Nordik, 2006)
11. J. Gipenreitere, *Turpinām saprasties ar bērnu. Vai tā?* (Rīga, Latvija: Nordik, 2012)
12. E. Eriksons, *Personības attīstības psihosociālā teorija* (2009)
13. *Vecumposmu attīstības īpatnības bērniem. Metodiskie ieteikumi darbā ar bērniem* (Rīga, Latvija: 2008)
14. Berns E. *Spēles, ko spēla cilvēki.* - R.: SIA Birojs, 2000.
15. Integratīva mācību metodika adaptācijai sociālajā vidē kognitīvo un kustību funkciju uzlabošanai, ESF projekta „Integratīvas mācību metodikas izstrāde un ieviešana adaptācijai sociālajā vidē skolēniem un jauniešiem ar mācīšanās, kognitīvo funkciju un kustību traucējumiem” materiāli. 2013
16. Л.М.Шипицина «Психология детей-сирот», издательство Санкт-Петербургского университета, 2005